

Riitta Vesala

ŠIP ŠAP ŠAPŠÂ

Anarâškielâ servi ry

Riitta Vesala
ŠIP ŠAP ŠAPŠĀ

Anarâškielâ servi ry
2018

Riitta Vesala
ŠIP ŠAP ŠAPŠÂ

Almostittee: Anarâškielâ servi ry

Tekstâ já koveh: Riitta Vesala

Kielâ tärhistejee: Eljas Niskanen, Marja-Liisa Olthuis, Ilmari Mattus

Olgohäämi: Hannu Tikkanen

© Riitta Vesala já Anarâškielâ servi ry

ISBN 978-952-68224-8-8

Taat kirje lii almostittum Suomâ Kulttuurruttârááju já Sämitige torjuin.

ŠAPŠÂ KOKKÂN

Šapšâ kokkân riämá,
vuojâliffeid piämmá.
Šip, šap, šapšâ,
jo-uvks määlis kapša?
Amahân te kopšâm lii,
vuojâliffeid oskottij.
Nuorâmuu tot purâttiij,
puárás sub jieš smakkiistij.
Puárásumos liemâ koozâi.
Šapšâ njälmipiälláid poosâi.
Šip, šap, šapšâ,
láá-uv vuojâlijeeh kalas?

VIERMISAANÂ

Kyeleh jäävrist ilosmii,
ko čääsist viermisaanjâ huámášii.
"Vuoi, vuoi kuálásteijee riäpu,
sust lii lappum čihtâmkiäpu.
Ijhân lah kal jierni,
suáppuđ ráigánâddâm viermi,"
kyeleh oovtâst povvustii
já raaigijj čoođâ vuojâdii

VIHELEM

Syeinimáánust suoinâlmâsân
puáris puško ucâlui.
Lieggâ čääsist suoinâlmâsâst
puáris puško uáđistui.
Smietâdij meid Hendâ-iänui:
"Onne vuálgám viheliđ."
Piäváš paaštij, puárui kiirdij,
vihháál kárbás leggistij.
Suoinâlmâsân Hendâ-iänui
jávuttemeht suhâlij.
Suápui vihháál suoinij pirrâ,
päädi suáhán čuolmâstij.
Áiroin čääsi poršoškuođij,
puáris puško suorgâniđ.
Jotelávt patârâsân
vuojâliđ tot irâttij.
Vihálân ton mätki nuuvâi,
Hendâ pááikán puškoin suuvâi.

VUÁSKU JÁ MUN

Lah-uvks uáinám vuáskunâ?
Vuáskunáin mun vuojâdâm.
Ovdâs manjas čääsi fâárust,
tuállejeen ollâ páárust.
Páárust kobđoon, njurgottelleen,
paldâlувâi láškuttelleen.
Talle poonán puohčâleen,
pone totkeen, aarnijd ucâleen.
Vuáskunáin mun vuojâdâm,
čäcisierâid sierâdâm

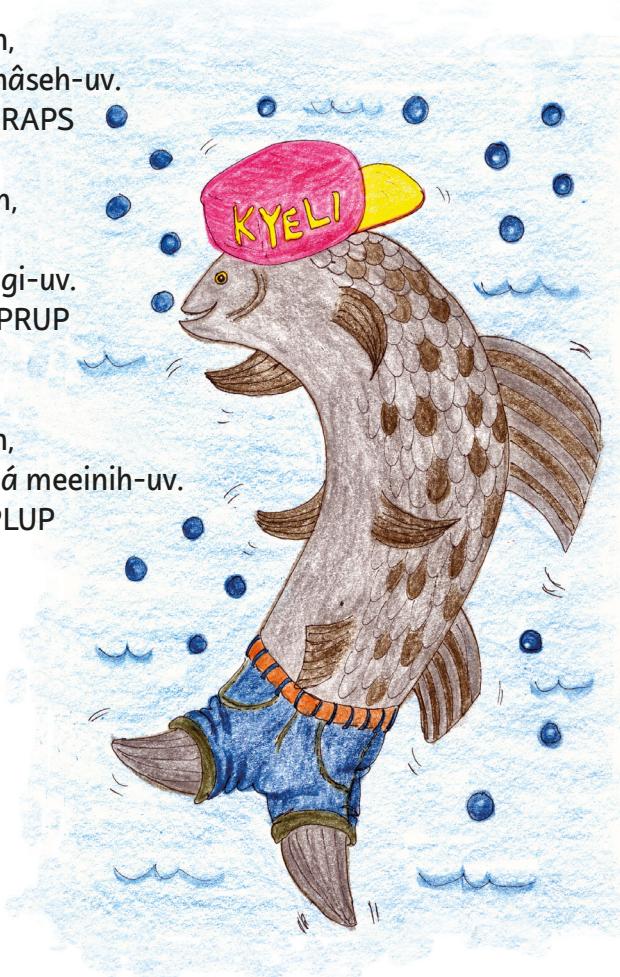
KYELI-RÄP

Kyeleest láá čalmeh,
kyeleest lii njälmi,
kyeleest láá päänih-uv.
PLUP, PLUP, PLUP, PLUP

Kyeleest lii peeccih,
kyeleest láá veepsih,
kyeleest láá čuommâseh-uv.
RAPS, RAPS, RAPS, RAPS

Kyeleest láá syevđih,
kyeleest láá čuálih,
kyeleest lii pottâräigi-uv.
PRUP, PRUP, PRUP, PRUP

Kyeleest lii cuoppâ,
kyeleest láá täävtih,
kyeleest lii kuopsâ já meeinh-uv.
PLUP, PLUP, PLUP, PLUP

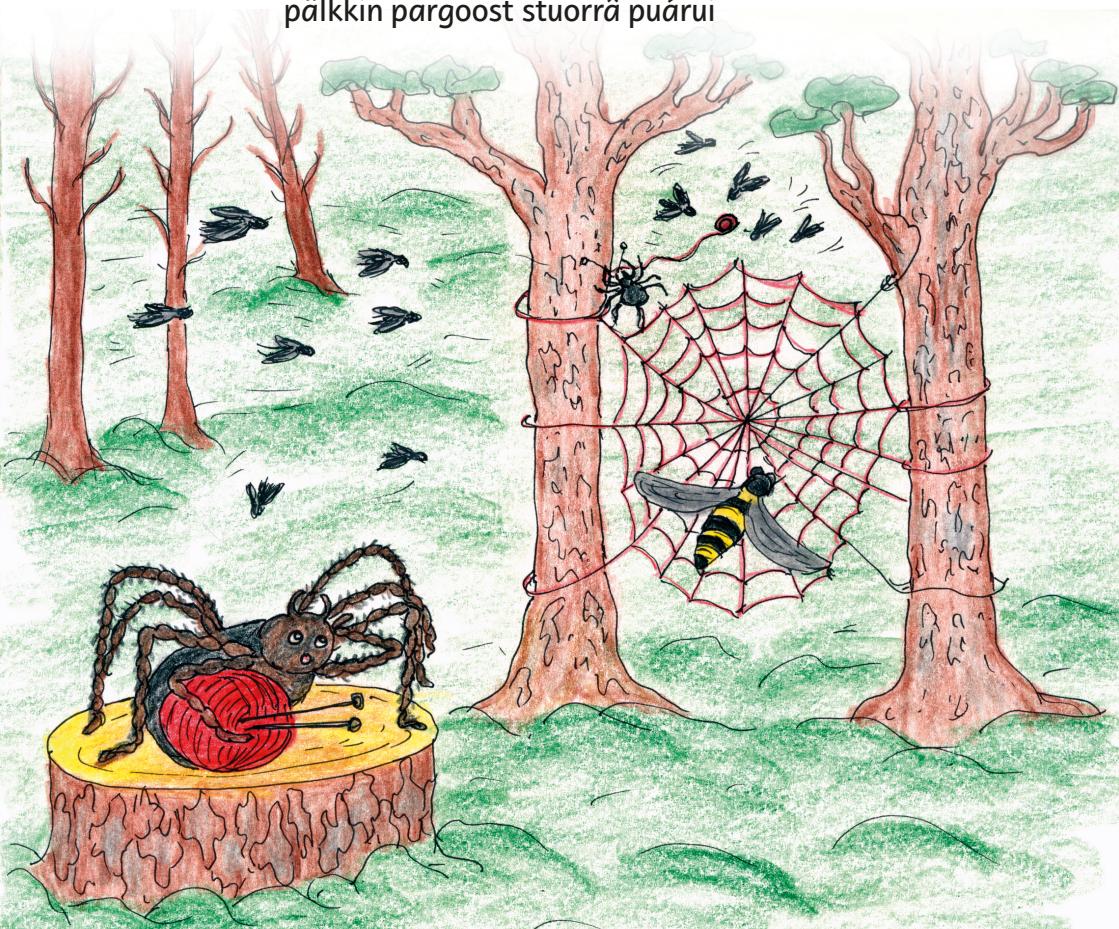

KEESSIV

Keessiv ko meeccist kokká kiehâ,
láá kuhháá jo ráájust lamaš kerris já riehâ.
Talle lii äigi väzziđ šiljo rasta
já rähtiđ suávi oovsijn sävnivasta.
Čissááh še piervâlijn monijdis lääilih
já párnááh lieggâ riddočääsist kääilih.
Piäiváš tot almeest iho-uv páštá já siärá
já esken čohčuv vääri tuáhá viärá.

EEVNI VIERMI

Evni čuoldâ alne smietâdij,
kuussun viermi kođáčcij.
Pyeremus lii taggaar saje,
kost kirdeh tivreh ubâ pajé.
Pirrâsis tot kejâdij,
šiev saje huámášij.
Kyevti peesi kooskâst
kirdeh porruuh sehe čuoškah.
Nuuvtpa piäcán kuárñulij,
pargoos tállán algâttij.
lijâ peeivi viermi kuuđij, kuárui,
pälkkin pargoost stuorrâ puárui

RIPPO

Korrâ skuápu siste,
lii rippoost vuovâs viste.
Jotelávt tot pááikán piäsá,
selgistis ko pääihis kiäsá.
Pyereest hitruus viistán šiättá,
astoääigis tobbeen viättá.
Arvešoojâst siisâ mana,
peeivi paštust olgos vana.

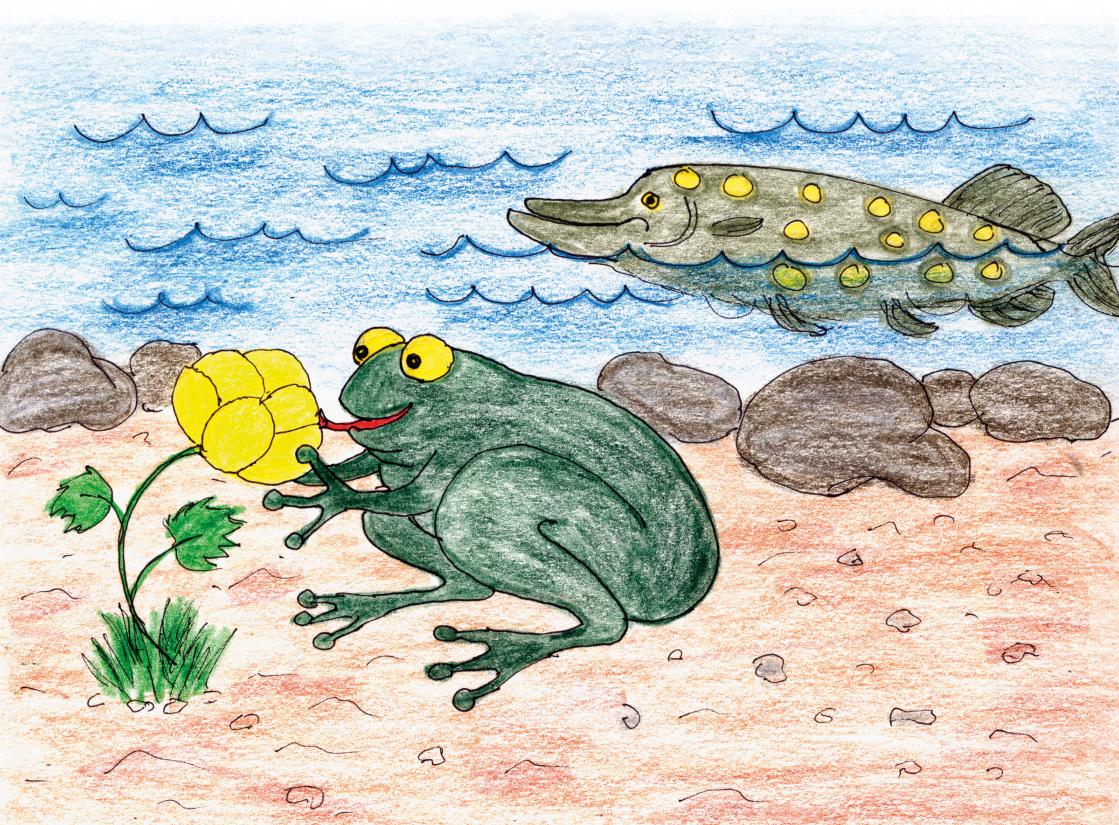
TIÄLKKUTIVRE UÐÐÂ VUÁLPPU

Tiälkkutivre vuálppukäävpist uððâ vuálpu skappui.
Kirdemmääðhist páikkásis vuálpu stiälkkutivre lappui.
" Ij lah innig fiijnes,
vuálppu muu taat lines,"
tiälkkutivre murâشتij,
ko vuálpus pääihist kejâdij.
Uuccâð tiälhu tállán kiirdij.
Pieggâ-uvks tom luovvij, kuusnii siirdij?
Kaavnâi tiälhu ääidi stuálpu stiälkkutivre
nnig tot ij vááilu vuálpu stiälkkutivre.

CUÁBUI JÁ PUÁLLURÄÄSI

Cuábui riddoost njuško
HOPS, LOPS, HOPS.
Tiervât jäävri puško
HOPS, LOPS, HOPS.
Uáiná hitruus ääši,
HOPS, LOPS, HOPS.
Fiskis puállurääsi,
HOPS, LOPS, HOPS.
Puállurääsi smakkist,
HOPS, LOPS, HOPS.
Njielâst tom fakkist.
HOPS, LOPS, HOPS.

NJUÁMMIL REKINIST

Ohtâ, kyehti, kulmâ, nelji.
Kuhheeb must lii nubbe pelji.
Vittâ, kuttâ.
Njuámmil puursâst ij lah ruttâ.
Čiččâm, käävci, oovce, love.
Kuhes peeljijn sáárgum kove.

UÁRREE PUÁRREE

Asâstâlâi meeccist viššâlis uárree.

Uárree tot viššâl halijdij olssis noonâ puárree.

Puárrein tot ááigui purjâstið kuhás jäävri oolâ.

Rammuustij: "Jiem mun jäävri puškoingin poolâ."

Smietâi tuš, ráhtâččij-uv puárree suávi stohheest,
vâi ličij-uv pyereeb rähtið tom farppâl lohheest.

Stokke kal jotelávt čääsist miäská.

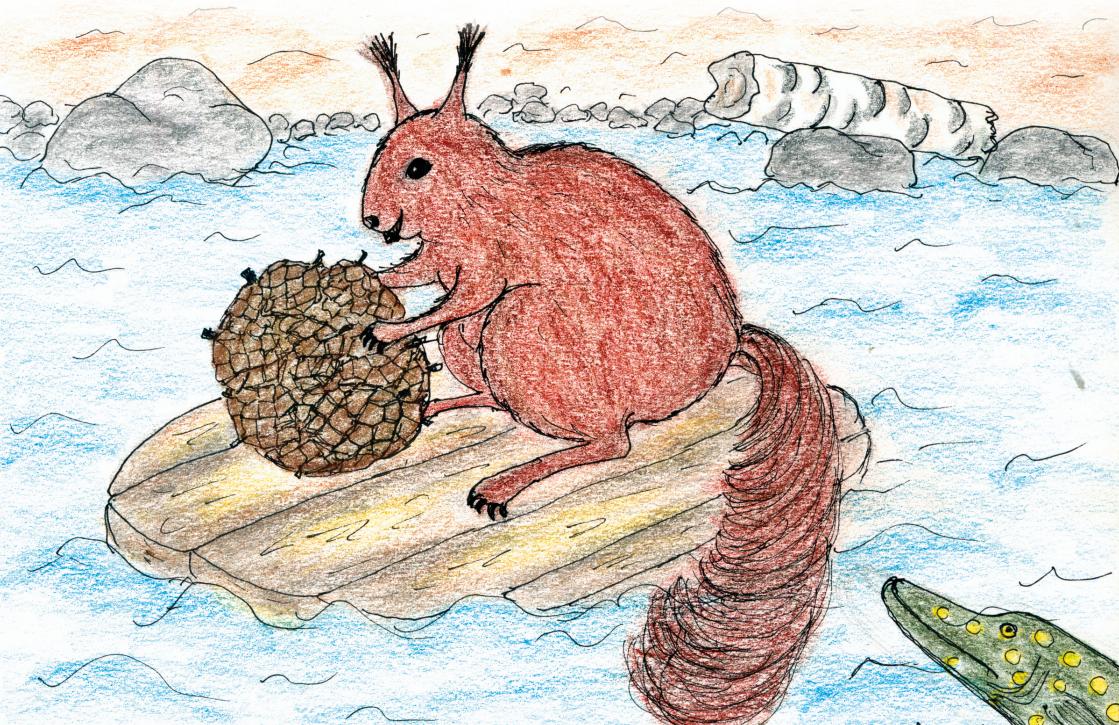
Ijhân tot killâááččii ubâ ucc' siemin riäská.

Nuuvtpa tot puárren valjjí farppâl lohe,
toinhân puáhtâ purjâstið jäävri aln' kuhheeb-uv mohe.

Nuuvt styeres já viijdes lâi ton jäävri selgi,
ete čuáimudijen šodâččij kal korrrâ nelgi.

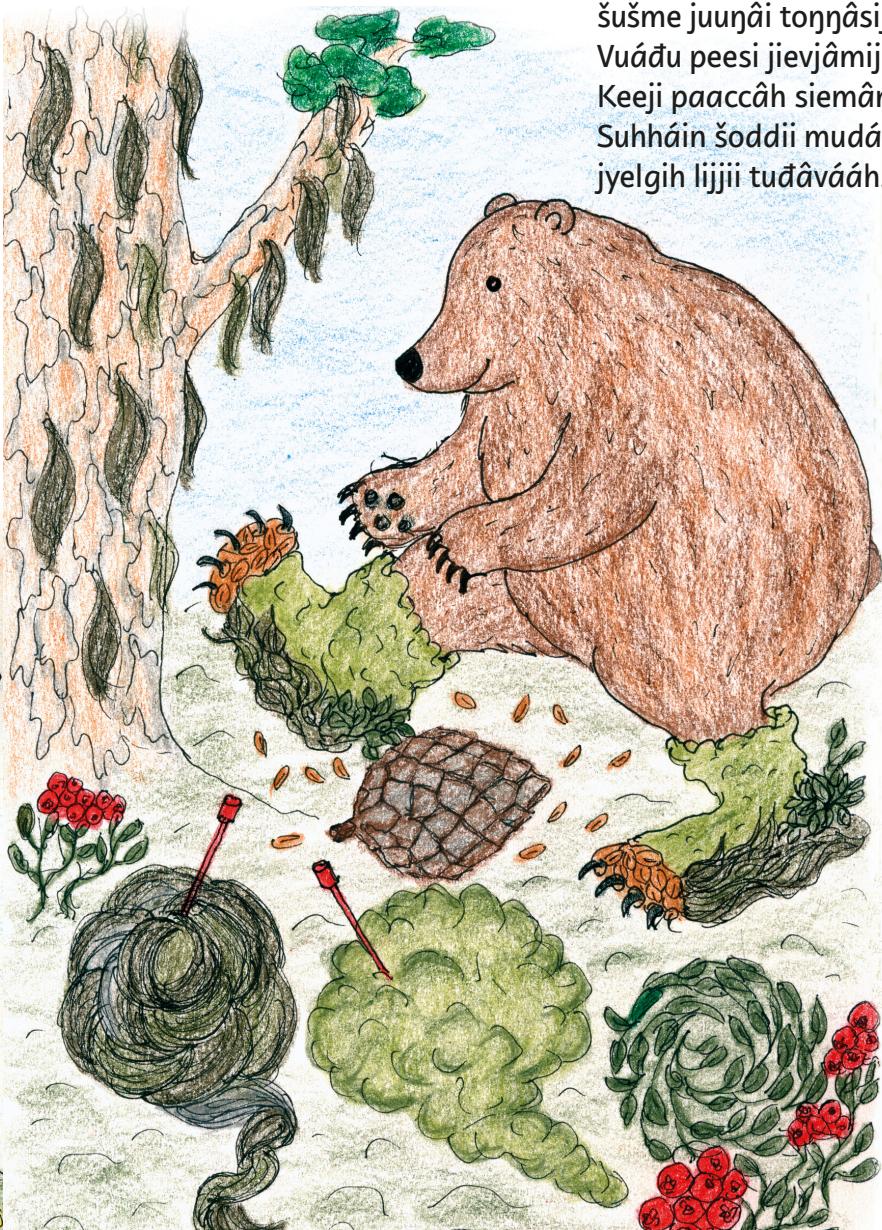
Nuuvtpa viššâlis uárree evvisin liäibui paaccâhleeibi
já čuáimumsuábbin keksij tot kevttið jieijâs seeibi.

Pyereest luhostui uárree purjâstemmekke,
lâihân ton puárren noonâ farppâl lokke.

KUOBŽÂ ULLOSUHÁH

Kuobžâ monnjâkepiláid,
ullosuhháid halijdij.
Veerdi kuuđij siähtálijn,
šušme juunjâi toŋjâsijn.
Vuáđu peesi jievjâmijn,
Keeji paaccâh siemânijn.
Suhháin šoddii mudágááh,
jyelgih lijjii tuđâvááh.

KUOBŽÂ

Kuobžâ ij lah ellee hiäju,
čohčuv kuáivu olssis stuorrâ tälvipiäju.
Tobbeen tälvinaharijd tot uáđiškuát,
hettii ij, veik' olgon puolâšt, muáttá.
Koskâtälvi ertpeeles tuš jurgâl,
Njuunes-uv kepilij vuálá turkkâl.
Kiđđatälvi kuobžâ covná,
purrâmâš jo meecist kávná.
Kuobžâ piäjust olgos puátá,
vuovâs piäjus kiäsán kuáđá.

RIÄVSKÁ ČIEPPÂSIST

Puolâš olgon piäšká,
čieppâsist lii riävská.
Torvoost riämnejást čiähusist,
muottuu vyelni lieggâsist.
Puolâš olgon piäšká,
čieppâsist lii riävská

PUOLÂŠ

Puolâš pávkkáá,
nierâid njávkká.
Párnái njuunijd spokkâl,
patârâsân kaččâl.
Vääldi kiddâ, vääldi kiddâ!

HÄLDEE KÄLDEE

Kaskoo meeci lii syeligâs käldee,
piällâst ton čokkáá sorolâš häldee.
Käldee čäsuáiván tot sárgáid sárgu,
ohtuunis paalijd, čiäru já párgu.
Styeres lii häldest soro já huolâ,
käldei ko koočâi suu tävgipiso njuolâ.

HÄLDEE AARNI

Äijihtäävgi keejist lii aarničukke.
Čuhe luus lii kal mätki kukke.
Häldee tom čiehâm lii enâmân syele,
kaavnah aarni, jis jis puurah vistig nánnáht
kyele.

NUÁIDIÁÁHU LAHCÂKÁKKU

Meeci roobdâst lâi ruopsis tupe,
paaldâst ton šoodâi kossâ supe.
Tuuveest aasâi nuáidiákku,
kiän mielâpurrâmuš lâi lahcâkâkku.
Ákku ain iđedist lahcâkâáhu liäibui
já täigivispâlán liäibudijns hiäibui.
Talle sun kááhu iäljáravt puurâi
já puurrâm maşa kááhu pittáid peevdist nuurâi.
Káhhoin sun korrrâ käähvi juuvâi
já syeligâs tijdâkirjees luuvâi.
Esken ehidist ko almeest oinui lađâsmáánu,
ákku jooskâi luhâmist já poosâi kähvipáánu.

NUÁIDIÁÁHU TIJDÂSÄÄNI

Nuáidiákku, lahcâkákku
vuošâi käähvi páánun,
kiirdij luuvdáin máánun.
Máánust ceelhij tijdâsääni,
säänist šoodâi kirjáás kääni

VYESI KYESSIN

Mun lam poccuu vyesi.
Poottim tuu luus kyessin.
Muštâl munjin, muštâl munjin,
maid tun jieht porgih?

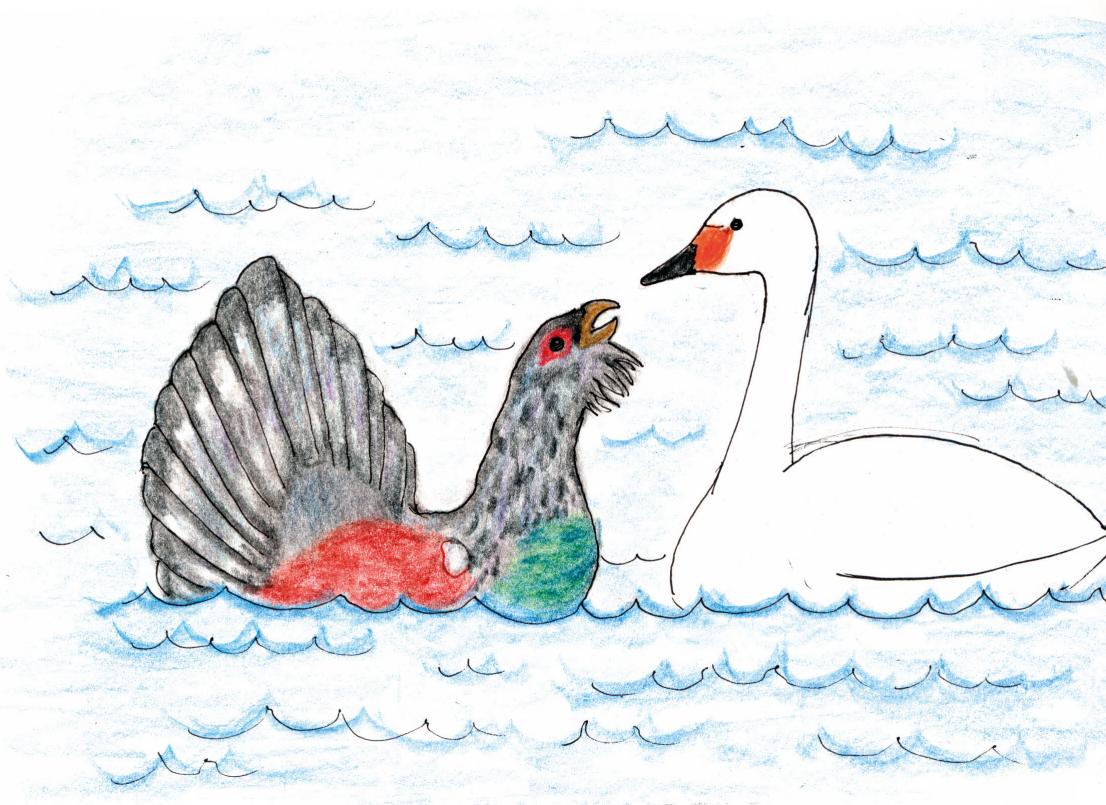
KUOBŽÂ ČIVGÂ

Mun lam kuobžâ čivgâ.
Čiäpáttistân tivgâ.
Tiïvgâ ko mun skiláiditám,
kuullâđ tust mun halijdâm.
Maid tun onne poorgah?

ČUHČÁ JÁ NJUHČÂ

Čuhč, čuhč, čuhčá.
Čuhčá ij lah njuhčâ.
Tiäđáh-uv, tiäđáh-uv
kost mun tääl lam?

KUUMPI VIELPIS

Mun lam kuumpi vielpis.
Seibistân lii tieppi.
Muštâl munjin, muštâl munjin,
maid tun kooveest uáináh?

KÄÄNI MANNEE

Kää, kää, kääni,
käänist ij lah pääni.
Kalle mane piervâlsis
kääni monnim lii?

UTKÁÁS RIEMNJIS

Utkáás riemnjis
komettij kiemnis.
Maidnii kiemni vuálá čievâi.
Jo-uvks tiäđáh mii tot lâi?

ISBN 978-952-68224-8-8

